

Savivaldybių žinios

Nr. 5 (638)

2013 m. vasario 14 d.
Kaina 2,25 Lt
Išeina ketvirtadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Premjeras vizitu Šalčininkuose pradėjo apsilankymus šalies regionuose

Ministras Pirmininkas vizitą Šalčininkuose įvertino kaip dalykišką ir geranorišką _____ 4 p.

Šalčininkų rajono savivaldybės meras Zdzislavas Palevičius ir kiti rajono vadovai Premjerui pristatė pagrindines savivaldybės veiklos kryptis, vardijo sunkumus, su kuriais savivaldybės administracija susiduria kasdienėje veikloje.

Kas savivaldybių tarybų posėdžiuose svarstyta

Informacija iš Jurbarko ir Panevėžio rajonų savivaldybių tarybų posėdžių _____ 6, 7 p.

Iš savivaldybių gyvenimo

Birštono kurortas turės savo jurginą, Anykščių savivaldybė pagerbė Metų kultūros šviesulį, Ignalinoje pristatyti vietinių užimtumo iniciatyvų projektai _____ 12, 13 p.

Vis draudimai ir baudimai. O kur skatinimai?

Žurnalisto Antano Anskaičio žvilgsnis _____ 15 p.

PREMJERAS VIZITU ŠALČININKUOSE PRADĖJO APSILANKYMUS ŠALIES REGIONUOSE

Vasario 7 d. Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius lankėsi Šalčininkuose, kur susitiko su rajono meru Zdzislavu Palevičiumi, savivaldybės administracijos darbuotojais, rajono seniūnais. Šia išvyka į greta sostinės esančią savivaldybę Vyriausybės vadovas pradeda apsilankymus Lietuvos regionuose.

Susitikimo metu rajono vadovai premjerui pristatė pagrindines savivaldybės veiklos kryptis, vardijo sunkumus, su kuriais savivaldybės administracija susiduria kasdienėje veikloje.

Nors greta sostinės esantis rajonas pagal ekonominės geografijos dėsnius turėtų būti dinamiškas ir išsivystęs, socialiniai ir ekonominiai Šalčininkų rodikliai rodo, kad regione palyginti didelis nedarbas, žemas verslumo ir jaunimo užimtumo lygis, pasyvus regiono gyventojų dalyvavimas socialinėje, kultūrinėje veikloje. Šalčininkų rajone 2012 m. buvo mažiausias visoje Lietuvoje vidutinis darbo užmokestis atskaičius mokesčius, taip pat viena mažiausių vidutinė senatvės pensija.

„Akivaizdu, kad artimoje Vilniaus kaimynystėje esantys Šalčininkai neišnaudoja visų verslo plėtros galimybių. Kartu ir mums reikėtų įdėmiau pažvelgti į šį kraštą ir pagalvoti, kaip padėti veikliams žmonėms, skatinti iniciatyvas ir bendruomeninę veiklą“, – sakė Ministras Pirmininkas.

A. Butkevičius domėjosi, kokių priemonių imasi savivaldybė siekdama mažinti jaunimo nedarbą, skatindama verslumą, pritraukdama vidaus ir užsienio investicijas.

Susitikime iškeltos ugdymo organizavimo tautinių mažumų kalba, taip pat brandos egzaminų suvienodinimo problemos. „Visus tautinių bendrijų klausimus spręsimė gavę darbo grupės, kurią sudaro Kultūros, Teisingumo, Švietimo ir mokslo ir Užsienio reikalų ministerijų atstovai, išvadas ir apsvaistę jas Strateginiame komitete“, – pažymėjo Ministras Pirmininkas.

Vyriausybės vadovas taip pat pabrėžė, kad tai – ne vienkartinis jo vizitas ir šio regiono plėtrai bus skiriamas padidintas dėmesys.

LRV inf.

„DALYKIŠKAI, GERANORIŠKAI IR BE NEREIKALINGŲ EMOCIJŲ“ TAIP SAVO VIZITĄ ŠALČININKUOSE ĮVERTINO PREMJEAS ALGIRDAS BUTKEVIČIUS.

Irena KOLOSOVSKA

Lydimą rajono mero Zdzislavo Palevičiaus Ministrą Pirmininką savivaldybėje pasitiko gausiai susirinkęs Šalčininkų jaunimas (**nuotr.**), kad pareikštų savo susirūpinimą dėl lietuvių kalbos valstybinio egzamino suvienodinimo.

„Gerai kalbame lietuviškai, šios kalbos vartojimas nesukelia mums jokių problemų. Tačiau mąstome gimtąja kalba, todėl valstybinio egzamino metu negalime būti vertinami vienodai su lietuvių mokyklų moksleiviais. Manome, kad mūsų rezultatai bus prastesni. Prašome atsižvelgti į mūsų nuogastavimus ir peržiūrėti Švietimo įstatymą, pažeidžiantį mūsų teises“, – absolventų vardu kalbėjo Ernestas Dubrovskis, Šalčininkų Jano Sniadeckio gimnazijos mokinys. Išklauses moksleivių kalbas ir pasiūlymus Premjeras Algirdas Butkevičius sakė: „Žinau, kad tai aktuali problema, plačiai

aptarinėjama ir reikalaujanti išsamaus svarstymo. Šiandien galiu pasakyti, kad yra pasiūlymas taikyti specialią lietuvių kalbos egzamino vertinimo metodiką nelietuviškoms mokykloms. Planuojama, kad tautinių mažumų mokyklų mokiniai rašinyje galės padaryti daugiau klaidų, be to, žodžių skaičius rašinyje taip pat bus sumažintas. Ar jums tiktų toks variantas?“ – klausė jaunimo Premjeras ir sulaukė karštų plojimų.

Susitikime taip pat dalyvavo švietimo ir mokslo viceministrė Edita Tamošiūnaitė, žemės ūkio viceministrė Leokadija Počikovska, susiekimo viceministras Vladislavas Kondratovičius, ūkio viceministras Marius Skarupskas, Seimo narė Rita Tamašunienė. Šalčininkų rajono aktualijas, poreikius ir problemas pristatė Šalčininkų rajono savivaldybės meras.

„Nuoširdžiai sveikinu mūsų rajono garbės svečių Premjerą Algirdą Butkevičių, kadencijos pradžioje, vieną iš pirmųjų vizitų šalyje pasirinkusį būtent Šalčininkus. Turime kuo pasigirti, tačiau turime ir rūpesčių. Žemės ūkio plėtra, investicinių projektų įgyvendinimas, prieinamas mokyklų tinklas – tai sritys, kuriomis džiaugiamės ir kuriose daug dirbame. Taip pat turime problemų, kurias reikia skubiai spręsti, – tai savivaldybės išlaidų padidėjimas ir biudžeto lėšų stygius pagrindiniams poreikiams tenkinti, nepakankamas mokinio krepšelis, tiesioginių valstybės investicijų rajone trūkumas, tautinių mažumų švietimo problemos, susijusios su naujuoju Švietimo įstatymu, – sakė Šalčininkų rajono savivaldybės meras Zdzislavas Palevičius.

Savivaldybės administracijos tarnautojai pristatė biudžeto, žemės ūkio, švietimo, investicijų, kelių remonto aktualijas ir problemas. Juos išklauses Premjeras Algirdas Butkevičius pasakė, kad nurodytos problemos reikalauja sprendimų. Jas išspręsti įmanoma tik konstruktiviai ir kompetentingai dirbant kartu.

„Tiek aš, tiek ministrai išklausė nuomones įvairiomis temomis, manome, kad jos bus išspręstos“, – susitikime sakė Premjeras Algirdas Butkevičius.

SEIMO NARIŲ VIZITAS VILNIAUS RAJONO ŠVIETIMO ĮSTAIGOSE

Alicija MALINOVSKAJA

Vasario 4 d. Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkė Audronė Pitrienienė ir Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros biuro vedėjas Kęstutis Kaminskas lankėsi Vilniaus rajono savivaldybės švietimo įstaigose. Vizito tikslas – susipažinti su rajono švietimo įstaigomis, suvokti padėtį ir geriau suprasti, su kokiomis problemomis susiduriama. Į susitikimą taip pat atvyko švietimo ir mokslo viceministrė E. Tamošiūnaitė, Seimo nariai R. Tamašunienė, V. Kravčionok, M. Mackevičius, L. Talmontas ir Z. Ježdžinskas, rajono mero pavaduotojas G. J. Mincevičius, rajono savivaldybės tarybos nariai, Švietimo skyriaus specialistai.

Delegacija lankėsi rajono savivaldybės Vaidotų mokykloje-darželyje, Pagirių gimnazijoje, Juodšilių Šv. Uršulės Leduchovskos vidurinėje mokykloje, valstybinėje Juodšilių „Šilo“ gimnazijoje. Susitikime Švietimo skyriaus vedėja L. Andruškevič pristatė rajono Švietimo skyriaus veiklą, supažindino su švietimo problemomis. Kitos problemos – mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikoje neatsižvelgta į mokyklas kaimo vietovėse, kuriose veikia kelios valstybinė ir tautinių mažumų kalbomis mokymą vykdančios mokyklos, mokyklinių autobusų kaimo vietovėse trūkumas, neskiriamos lėšos savivaldybei ikimokyklinio ugdymo įstaigoms steigti.

Prie mokymo įstaigų svečius pasitikdavo susirinkusi minia su agitaciniais plakatais. Mokytojai, mokiniai ir jų tėvai išklejo savo rūpesčius ir nuoskaudas.

Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkė A. Pitrienienė pažadėjo spręsti problemas ir artėti prie abiejų pusių susitarimo.

Vasario 5 d. užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius lankėsi Nemėžio Šv. Rapolo Kalinausko gimnazijoje (*nuotr. centre*). Vizito

metu ministras pasakojo apie Lietuvos užsienio ir saugumo politiką, pristatė šalies pasirengimą šių metų antrąjį pusmetį pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai. Susitikime dalyvavo gimnazijos mokiniai, mokytojai, atvyko švietimo ir mokslo viceministrė E. Tamošiūnaitė, Seimo nariai, rajono merė M. Rekst, rajono savivaldybės tarybos nariai, kiti atsakingi savivaldybės, Švietimo skyriaus darbuotojai.

L. Linkevičius iš klausė prie gimnazijos susirinkusius mokinių tėvus, kurie pasidalijo lenkų tautinei mažumai rūpinimomis problemomis.

JAUNIMO IR SPORTO REIKALŲ KOMISIJOS PIRMININKAS APLANKĖ MARIJAMPOLĖS SPORTO BAZES

Danguolė MICUTIENĖ

Siekdamas susipažinti su jaunimo, sporto reikalais šalyje, tęsdamas apsilankymus savivaldybėse ir susitikimus su specialistais, Marijampolėje vasario 8 d. lankėsi Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijos pirmininkas Juras Požela.

Vizito Marijampolėje metu Seimo narys J. Požela (*nuotr. centre*) susitiko su Marijampolės savivaldybės meru Vidmantu Braziu, mero pavaduotoju Sigitu Valančiumi, Švietimo, kultūros, sporto ir jaunimo reikalų komiteto nariu ir Jaunimo reikalų tarybos pirmininku Povilu Isoda, Švietimo, kultūros ir sporto departamento Sporto skyriaus vedėju Vytautu Papečkiu, jaunimo reikalų koordinatorė Lo-

reta Rutkauskienė. Susitikime savivaldybės atstovai trumpai pristatė esamą jaunimo politikos, užimtumo, sporto bazių panaudojimo ir vystymo padėtį, skiriamas lėšas, aptarė infrastruktūros plėtros perspektyvas ir kitus aktualius sporto ir jaunimo klausimus.

Po susitikimo savivaldybėje komisijos pirmininkas lankėsi Marijampolės sporto centre „Sūduva“, sporto ir žaidimų sporto mokyklose, futbolo centre, sveikatingumo centre „Sveikatos banga“, „Arvi“ futbolo arenoje. Vizito pabaigoje svečias apžiūrėjo Balsupių kaime neseniai atidarytą naująją ledo ritulio aikštelę-čiuożyklą, kurioje ne tik leidžiamas laisvalaikis, bet ir treniruojasi šio projekto sumanytojai – ledo ritulio klubas „Pelkių velniai“. Jų iniciatyva vasario 16–17 d. čia bus surengtas tarptautinis ledo ritulio turnyras, skirtas Lietuvos Valstybės atkūrimo dienai.

Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijos pirmininkas J. Požela tėsė savo pažadą per metus aplankyti visas Lietuvos savivaldybes. Parlamentaras jau lankėsi Druskininkuose, Visagine, Elektrėnuose, Ignalinoje ir kituose miestuose. Svarbiausias šių vizitų tikslas – susipažinti, kiek dėmesio savivaldybėse skiriama sportui ir aktyvaus gyvenimo būdo propagavimui, sporto bazių stiprinimui, jaunimui reikalingos infrastruktūros sukūrimui.

NERIMAS DĖL JAUNIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO LIETUVOJE

Nacionalinės jaunimo reikalų koordinatorių asociacijos (NJRKA) valdyba neseniai posėdžiavo Druskininkuose. Valdybos nariai susitiko su Seimo nariais: Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininke Kristina Miškinienė, Jaunimo ir sporto komisijos pirmininku Juru Požela ir Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriumi Mindaugu Kuliavu.

Asociacijos prezidentas Vidas Visockis pristatė dabartinę NJRKA vietą jaunimo politikos institucijų žemėlapyje, jos svarbą jaunimo politikos procesuose, įvykus rinkimams į Seimą.

Visi posėdyje dalyvavusieji NJRKA valdybos nariai išreiškė nuogaštavimą dėl valstybės perduotos funkcijos „Jaunimo teisių apsauga“ finansavimo. Nuo 2008 m. šiai valstybės perduotai funkcijai įgyvendinti savivaldybėms skiriamas 20 proc. mažesnis finansavimas nei savivaldybių pateikiamas poreikis.

Lėšų trūkumą savivaldybės sprendžia įvairiai: vykdydamos struktūrinius pokyčius, priskirdamos jaunimo politikos įgyvendinimo funkcijas įvairiems skyriams, kompensuodamos trūkumą iš savivaldybės biudžeto, priskirdamos jaunimo reikalų koordinatoriui papildomas funkcijas, nesusijusias su jaunimo politikos vykdymu, ar taupydamos lėšas per nemokamas atostogas. Kai kuriose savivaldybėse vaiko teisių apsaugos skyriams priskirtos ir jaunimo teisių apsaugos funkcijos, nors šios sritys yra visiškai skirtingos. Akivaizdu, kad tokie sprendimo būdai daro neigiamą įtaką jaunimo politikos įgyvendinimui ir blogina jaunimo padėtį savivaldybėse. Posėdyje kalbėta ir apie Jaunimo politikos pagrindų įstatymo keitimą. NJRKA yra parengusi pasiūlymus ir yra pasiruošusi juos pateikti. Kol kas šiuo klausimu dirbama su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kitais socialiniais partne-

riais. Vis dar diskutuojama – ko siekiama, ar pakeisti kai kuriuos punktus šiame įstatyme, ar keisti viską iš pagrindų. Valdybos narys Ramūnas Keršys pažymėjo, kad šiuo metu Lietuvoje jaunimo politika yra kuriama ne taip, kaip buvo numatyta ir kaip teoriškai buvo siekiama – integralios sistemos skalėje. Jaunimo politika yra tapusi viena iš horizontalių socialinės politikos dalių ir apimę gana siaurą sritį. Kitaip sakant šiuolaikinė moderni jaunimo politika yra gana centralizuota, o sukurtos integralumą turinčios užtikrinti jaunimo politikos struktūros neturi nei išteklių, nei politinės galios. Siekiant veiksmingumo jaunimo politikos srityje būtini struktūriniai pokyčiai jaunimo politiką įgyvendinančiose institucijose ir Jaunimo politikos pagrindų įstatymo persvarstymas iš pagrindų.

J. Poželos manymu, klausimas dėl Jaunimo politikos pagrindų įstatymo turėtų būti sprendžiamas aukštesniu lygiu – ne ministerijoje, o Seimo komitete.

Kilus įtampai dėl valstybės perduotos funkcijos „Jaunimo teisių apsauga“ finansavimo, buvo surengtas ir susitikimas Seime.

Posėdyje dalyvavusieji jaunimo asociacijos ir Seimo atstovai pripažino, kad požiūris į jauną žmogų dažnai būna apsimestinis, o garsūs šūkių ir lieka tik šūkiams. Susidariusi Jaunimo reikalų koordinatorių finansavimo padėtis tik dar kartą tai įrodo. Buvo pažadėta, kad lėšos valstybės perduotai funkcijai „Jaunimo teisių apsauga“ vykdyti bus skiriamos vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu „Dėl Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“, ir savivaldybėms skiriamo finansavimo šiai funkcijai įgyvendinti nemažinti 20 proc., kaip dabar tai nuolat daroma.

Susirinkusieji pritarė minčiai dažniau sėsti prie apskritojo stalo ir iš esmės spręsti susidariusias problemas.

Nacionalinės jaunimo reikalų koordinatorių asociacijos valdybos inf.

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ SISTEMA ORIENTUOTA Į PROCESĄ, O NE Į REZULTATĄ

Viešųjų pirkimų vertė prilygsta dešimtdaliui bendrojo šalies produkto, arba daugiau kaip trečdaliui šalies nacionalinio biudžeto. 2011 m. 80 proc. visų šalyje vykdytų viešųjų pirkimų buvo supaprastinti pirkimai. Tai sudarė 33 proc. visų pirkimų vertės. Valsybės kontrolė atliko auditą, kurio metu vertino, ar supaprastintų viešųjų pirkimų procesas iš tiesų sudaro sąlygas pirkti efektyviai. „Dabartinėje viešųjų pirkimų sistemoje ypač daug dėmesio skiriama vykdomų viešųjų pirkimų procedūroms, o tai dažniausiai lemia nepakankamą dėmesį pačiam viešųjų pirkimų tikslui – lėšos panaudojamos ne pačiu racionaliausiu būdu, negaunama ekonominės naudos“, – įvertinusi audito rezultatus pažymėjo valstybės kontrolierė Giedrė Švedienė.

Viešųjų pirkimų įstatymas nuo jo įsigaliojimo 1997 m. iki 2012 m. vidurio buvo keičiamas 37 kartus – vidutiniškai kas pusmetį. Supaprastintus pirkimus reglamentuojantys įstatymo straipsniai per 2009–2012 m. buvo keičiami 16 kartų. Įstatymas yra sudėtingas ir sunkiai suprantamas, o nuolatiniai jo pakeitimai apsunkina supaprastintų viešųjų pirkimų vykdymo procesą ir neleidžia nusistovėti nuosekliai viešųjų pirkimų praktikai. Daugėja viešųjų pirkimų procedūrų, ilgėja pirkimo procesas, atsiranda daugiau techninio darbo, o tam reikia papildomų žmogiškųjų išteklių ir laiko sąnaudų. Be to, dėl vis sudėtingėjančių procedūrų viešuosius pirkimus vykdančios darbuotojai priversti nuolat kelti kvalifikaciją, perkamos ekspertų paslaugos, nes trūksta reikiamos kompetencijos specialistų, todėl auga pirkimų vykdymo finansinės sąnaudos.

Siekdamos išvengti pažeidimų, perkančiosios organizacijos daugiausia dėmesio skiria pirkimo procedūroms, o ne galutiniam pirkimų tikslui. Lietuvoje 2009–2011 m. 97 proc. pirkimo atvejų buvo pasirinktas lengviausiai taikomas mažiausios kainos vertinimo kriterijus, nors mažiausią kainą pasiūlę tiekėjai dažnai nevykdo savo įsipareigojimų, o teikiama paslauga arba produktas būna nekokybiški. Kitose ES šalyse gerokai dažniau – daugiau nei 60 proc. pirkimo atvejų – pasirenkamas ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus. Lietuvoje ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus taikomas tik 4 proc. pirkimų, nes šį kriterijų sudėtinga nustatyti, trūksta praktinių šio kriterijaus taikymo pavyzdžių.

Perkančiosios organizacijos, norėdamos keisti sutarties sąlygas, privalo gauti Viešųjų pirkimų tarnybos (VPT) leidimą. Tačiau VPT ne visada įvertina savo sprendimų pasekmes galutiniam pirkimų rezultatui. Įstatymo reikalavimų vykdymo priežiūra neturėtų būti formali ir smulkmeniška – kai vertinamas tik procedūrų laikymasis, bet neatsižvelgiama į pasiektą rezultatą.

VPT ir teismai, vertindami viešuosius pirkimus, daugiausia nustato pagrindinių viešųjų pirkimų principų pažeidimus, tačiau nei Viešųjų pirkimų įstatyme, nei jį įgyvendinančiuose teisės aktuose šių principų sąvokos nebūvo apibrėžtos. Audito metu parengtas Viešųjų pirkimų įstatymo I–III skyrių komentaras, kuriame daug dėmesio skiriama viešųjų pirkimų principų aiškiniui ir jų taikymui praktikoje.

Siekdama mažinti perkančiųjų organizacijų administracinę ir finansinę našta, plėsti ir stiprinti mokymų ir konsultacinę veiklą, Valstybės kontrolė pateikė rekomendacijas Ūkio ministerijai ir Viešųjų pirkimų tarnybai.

Valstybės kontrolės inf.

VIS DRAUDIMAI IR BAUDIMAI.

O KUR SKATINIMAI?

Antanas ANSKAITIS

Kartais atrodo, kad gyvename karalystėje, kur svarbiausias valdžios užsiėmimas yra draudimų ir baudimų privaldymas, o kai kurių piliečių grupių vienintelis pilietiškumo rodiklis – piketavimas. Šią mintį patvirtina daugybė pavyzdžių. Prisiminkime kelis būdingesnius.

... Prieš porą metų druskininkiečiams teko net teisme su Vyriausybės atstovu bylinėtis, kad apgintų Vietos savivaldos įstatyme įteisintą rinkliavą, vėliau žiniasklaidos pavadintą pagalvės mokesčiu.

... Po Vilniaus regiono Kazokiškių sąvartyno atidarymo, kuriame buvo filmuojami ne diena naktį dirbę buldozerininkai, o į karstą atsirėmęs protestuojantis vilnietis barzdyla, teismai bene tris kartus priėmė sprendimus uždrausti sąvartyno veiklą, paskutinį sykį tai padaryta pernai vasarą. Tik nei spaudos, nei teismų, nei protestuotojų nesudomino neseniai Vievėje pastatyta kogeneracinė jėgainė, kuri, siurbdama sąvartyno dujas, gamina pigią šilumą.

... Šešioms Kalvarijos savivaldybės Jusevičių kaimo gyventojams taip pasmirdo kiaulių kompleksas, kad teismas, vykdydamas jų norą, uždraudė tos įmonės veiklą, nepaisydamas, kad dešimtys apylinkės žmonių čia randa darbą, gauna gyventi reikalingą užmokestį. O juk protinga būtų ne drausti, bet reikalauti, kad kompleksuose atsirastų biodujų įrenginiai, gaminantys elektros energiją.

...Keliolika tuštėjančio Tauragės rajono Žygaičių seniūnijos gyventojų taip sukilo prieš skalūninių dujų paieškas, kad nuo to triukšmo praskydė keli Seimo nariai. Šalin amerikiečių bendrove „Chevron“ su tais jų 80 milijonų!

... Du Panevėžio rajono Pajstrio seniūnijos bedarbiai pasijuto pažeminti ir patekė į XXI amžiaus vergovę vien dėl to, kad už gaunamas socialines pašalpas savivaldybė pareikalavo per mėnesį 40 valandų dirbti visuomenei naudingą darbą. Tik po atkaklių teisinių ginčų Panevėžio apygardos administracinis teismas pripažino, kad savivaldybė elgėsi teisėtai. Pra-

laimėjęs bylą vienas bedarbis pratrūko pykčiu ir pagrasino geriau eisiąs vogti ar užmušinėti tarybos narius. Jam atrodo, kad gauti pašalpas oru, o dirbti gėdinga.

...Po karštų ginčų anos kadencijos Seimas priėmė įstatymo pataisą, nuo šių metų sausio 1 d. draudžiančią pardavinėti alų didesniuose negu vieno litro talpos buteliuose. Dėl to draudimo labiausiai nukentėjo apie 70 smulkiųjų Biržų krašto aludarių, priverstų papildomai mokėti pinigus, kad pakeistų išpilstymo linijas. Verslininkai dėl tokių varžymų pasiryžo kreiptis į ES teisines instancijas.

Bet čia draudėjus ištikio nenumatytas aki-brokštas: neseniai vienas didžiausių JAV dienraščių „The New York Times“ paskelbė 46 pasaulio vietas, kurias šiemet verta aplankyti. Šalia Rio de Žaneiro, Amsterdamo, Vašingtono, Stambulo į tą sąrašą pateko ir mūsų kuklūs, seimūmų skriaudžiami Biržai. Pasak užsienio specialistų, Lietuvos šiaurėje verdamas alus naudojant kitur nežinomas technologijas ir mieles, turinčias unikalių savybių. Populiarūs alaus keliai driekiasi Vokietijoje, Belgijoje, Čekijoje. Dienraščio manymu, panašus alaus kelias galėtų būti ir Biržų krašte. Beje, 12 biržiečių ūkininkų, besiverčiančių kaimo turizmu, jau sudarė klasterį, numatančių vieni kitiems padėti, kad kuo geriau būtų aptarnaujami užsienio alaus mėgėjai.

Taigi po draudimų sužydėjimo parduotuvėse neliko didesnių alaus butelių, o ir tų etiketės, švelniai tariant, kuklios, tenkinančios tik atsipagirioti atėjusius. Pagaliau ir alaus pavadinimai „Biržiečių“, „Širvenos“, „Kaimietiškas“ užsienio svečiams nieko nesako. Džūkijos kulinarai kepa šakotį „Grafas“. Originali dvylikakampė jo pakuotė. Tai išties puikus suvenyrinis gaminytis. Kodėl Biržų krašto aludariai negalėtų išvirti grafo, barono, riterio, pažo, tegul ir žandarų alaus? Sostinės Kalvarijų turguje galima nusipirkti rusiško homeopatinio sąnarių skausmus malšinančio balzamo egzotišku „Žabij kamenj“ – „Rupūžės akmuo“ pavadinimu. Gal prancūzų ar amerikiečių turistams vertėtų išvirti, sakykim, linksmyjų varlyčių alaus?

Pasak vokiečių, moderni savivalda – tai glaudus savivaldybių vadovų ir verslininkų bendradarbiavimas. Biržų rajono savivaldybė šauniai pasielgė, jei sukviestų pasitarti aludarius ir kooperavus verslininkų lėšas padėtų užsakyti naujas, gražias alaus etiketes.

Kaip žinoma, Akmenės, Panevėžio, Radviliškio, Raseinių, Šilalės rajonų savivaldybės savarankiškai skirsto socialinių pašalpų lėšas.

Kaip planuojama, kitąmet šią funkciją perims visos savivaldybės. Tad vertėtų pagalvoti, kokius pašalpų gavėjams pasiūlytume darbus. Suprantama, jauniems vyrams šluoti šaligatvius ar grėbstyti lapus kapinėse išties gali būti gėdinga. Seniūnijose reikėtų rasti tokių darbų, kuriuos atlikę žmonės galėtų didžiuotis, sakykim, prižiūrėti mūsų rašytojų, kultūros ir meno veikėjų sodybas, pabūti visuomeniniais gidais.

Pagaliau derėtų pasiūlyti ir tokių darbų, kuriuos galėtų dirbti neišeidami iš namų, pavyzdžiui, auginti triušius, ipareigoti metams baigiantis keletą jų atiduoti senelių namams ar slaugos ligoninėms. Pats įsitikinau, koks įdomus vaikams užsiėmimas auginti triušius. Gavęs porėlą dovanų, po gerų metų narvuose žole ir kopūstlapiais šeriau apie 70 triušių. Pokario metais labai trūko duonos, o dietinę triušieną su troškintais burokėliais valgėme pilna burna. Kelmės rajono Liolių seniūnijos ūkininkas Tadas Dzvankas kelerius metus savo fermoje augina apie 4 tūkst. ilgaaušius. Ar negalėtų savivaldybės iš sutauptųjų lėšų socialinės paramos gavėjams iš ūkininko nupirkti po porėlę triušiuokų? Gal po metų kitų pasklistų triušinininkystė, o ir kaimo vaikai turėtų malonų užsiėmimą? Kam per sunku prižiūrėti triušius, tegul už pašalpas užaugina lysvę braškių ir šviežiom uogom pavaišina ligoninėje gulinčius bendrapiliečius. Pamatę ligų ir negalių kankinamus žmones, gal kai kurie jauni pašalpų prašytojai kitomis akimis pažvelgtų į gyvenimą.

